

підготовки фахівців індустрії моди формується на перетині декількох ключових процедур освітнього процесу: функціонування ефективного освітнього середовища, цілісній системі практичної підготовки та, обов'язково, залученням підприємств у ці процеси, передусім, моніторингу освітніх програм і в процедури удосконалення професійних навичок, які необхідні на ринку праці.

Таким чином, діяльність ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди» спрямована на забезпечення якості підготовки молодшого фахового бакалавра індустрії моди та на підвищення конкурентоспроможності випускника в ринковому середовищі. Одним із її індикаторів в коледжі є хороший імідж коледжу на ринку праці, повна довіра роботодавців теоретичним знанням та практичним навичкам випускників, які вже на початковому етапі трудової діяльності можуть працювати в колективі, розуміючи соціальні явища та демонструючи при цьому вміння вирішувати виробничі проблеми.

Література

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
2. Кремень В. Г. Формування інноваційного фахівця – ключове завдання фахової передвищої освіти / Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика, практика : зб. тез Всеукр. наук. конф., 18 червня 2020 р., м. Київ. – Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2020. – 317 с. URL: <https://nmc-vfpo.com/wp-content/uploads/2020/08/zbirnyk-tez-konferencziyi.pdf>
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова КМУ №1341 від 23 листоп. 2011 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
4. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова Україна, 2014.
5. Шевчук Т. В., Сидельник О. П. Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів як невід'ємна детермінанта формування їхніх професійних компетенцій / Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна, 2017, вип. 27, № 2.

КУЛИК ЄВГЕН

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ОСОБИСТІ ЯКОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ПТНЗ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Входження України у світову глобальну економіку, на рівні суб'єктності, вимагає кардинальних змін у її освітній системі. При чому в самій її основі – вибір світоглядних основ буття сучасної людини, яка реалізується в розвинутих країнах.

Аналіз філософської літератури з даної проблеми показав, що якщо нам орієнтуватись на світові стандарти життя, то формувати світогляд українського суспільства, через систему освіти і інженерно-технологічне навчання зокрема, потрібно у гуманістичній освітній парадигмі нового типу культури, яке формує базові основи технологічного мислення людини [3].

Аналіз тенденцій розвитку освіти в розвинених країнах показують, що гуманізація інженерно-технологічної освіти визначається двома факторами: перший це використання компетентнісного підходу в професійній підготовці особистості; другий – усі інженерно-технологічні дисципліни вивчаються в контексті культури (виробництва, експлуатації, утилізації, економіки, доцільності тощо), тобто певної системи цінностей.

Стосовно системи професійної освіти України, яка формує базові основи інженерно-технологічного мислення людини, то до середини 90-х років ХХ ст. вона функціонувала в парадигмі соціалістичного буття людини. В її основі була жорстка тоталітарна модель розвитку суспільства. Ця модель сформувала відповідну культуру у всіх галузях господарювання і освіти. Сформувалася відповідна культура освіти (освоєння знань, і їх використання), яка трансформувалася на культуру виробництва товарів і засобів виробництва (технологічну), культуру їх споживання (побутову), культуру експлуатації (інженерно-технічна), культуру утилізації відходів виробництва (екологічна) і функціонування людини (загальна). В основі цієї культури були покладені сциентично-технократичні цінності, які передбачали домінування інтересів держави над інтересами особистості [1].

Основними характеристиками цієї культури, які перейшли в систему освіти, були: раціоналізм (ірраціоналізм з його проблемами інтуїції, природних здібностей, ірраціональні знання, синергетика були відкинуті офіційною освітою); монологічність (пріоритет партійної директиви про оцінку явища, або погляд на процес (відсутність альтернативи); всі учасники освітнього процесу не повинні відхилитися від нормативного регульованого освітнього процесу (відсутність творчого процесу);

утилітарність (одноманітність і уніфікованість середовища і учасників процесу; «мета виправдовує засоби»).

Аналіз інформаційного поля знань, якими повинен володіти (згідно з типовим навчальним планом) майбутній викладач професійної освіти, показує значну перевагу технічних дисциплін над гуманітарними. Аналіз кваліфікаційних характеристик майбутніх викладачів професійної освіти та технологій показує, що в розділах уміння і навички спостерігається перевага структури умінь і навичок, направлених на формування технократичної особистості, а особистим якостям не приділяється належна увага [3]. Аналіз навчальних програм, підручників розвинених країн показує, що значну частину знань складають знання гуманістичного напрямку, які подаються в контексті відповідних компетентностей [2]. Це культура виробництва, наукова організація праці, екологія. Тобто, структура професійних знань, має значну гуманітарну складову. Інженерно-технологічне мислення направлене на формування не технократичної, а гуманістичної особистості, яка в своїй професійній діяльності, при прийнятті рішень (вибір технологій, вибір режимів праці, вибір засобів праці, поводження з відходами, вибір засобів техніки безпеки) перевагу віддає гуманістичним напрямкам розвитку, враховуючи особисті якості людини.

Вивчення змісту і структури поняття «знання» показали, що самі знання в процесі свого росту і розвитку не можуть бути пояснені тільки в рамках класичного знання. Оскільки знання входять у структуру науки, взаємодіючи з філософсько-світоглядними, соціокультурними, етичними і естетичними передумовами й установками, то для пізнавальної діяльності людини необхідно враховувати, крім класичних знань (раціональних) ті знання, які існують у неявній, схованій формі, і проявляються через відчуття (ірраціональні). Тобто крім раціональних знань, на результат діяльності людини впливають ірраціональні знання, які проявляються через особисті якості людини. Такий підхід вказує на те що в систему професійної підготовки особистості необхідно вводити системи направлені на формування особистих якостей, які будуть сприяти використовувати наявні знання на практиці.

Педагогічна теорія опирається на велику кількість праць направлених на класифікацію особистих професійних якостей викладача професійної освіти: особистісно-етичні; індивідуально-психологічні; педагогічні і т.п. Ці особисті якості повинні сприяти ефективності їх професійної діяльності.

Аналіз закордонного досвіду (США), стосовно даної проблеми, показує, що формування особистих якостей викладачів (так звані «ефективні викладачі») формується в контексті певної системи цінностей взаємодії «викладач-учень». До основних професійних цінностей даної взаємодії відносяться: головне зрозуміти учня, а потім його вчити; взаємостосунки між учнями (психологічна сторона) є важливішими ніж зовнішні впливи; люди і їх реакція є більш значимі ніж формальні стосунки; викладач чекає від учня дружельності, а не ворожості; викладач і учні довіряють людям; людина – це особистість наділена гідністю.

Англійський психолог Р.Берж до ефективних особистих якостей викладача відносить: прагнення до гнучкості; здібність до емпатії (розуміння інших); вміння надати особистісного забарвлення проблемі аналізу; виклад матеріалу проводить з ентузіазмом і фантазією. В такому контексті головною проблемою для викладача професійної освіти стає «Я – концепція» – яка представляє собою дидактичну систему уявлень інтелектуальних та інших якостей, його самооцінка та суб'єктивне сприйняття зовнішніх факторів. Відповідно, такий викладач повинен: бути впевнений у собі; здатний справлятися із життєвими труднощами; відчувати що потрібен іншим людям; сприймати себе як успішну особистість; розуміти і спостерігати що його судження є значимі в суспільстві. Тобто мета майбутньої професійної діяльності повинна бути головною при формуванні фахівця. Для цього необхідно розробити перелік основних особистих якостей, які слід формувати у викладачів професійної освіти за роки перебування в ВНЗ з проектуванням на їх освіту протягом життя.

Література

1. Кулик Є. В., Гельжинська Т. Я. Основи формування наукової парадигми професій («Вчитель технологій»). *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова*. 2016. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 51. С. 152–157.
2. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття. Львів: Літопис, 2018. 296 с. Andreas Shleikher. Naikrashchyi klas u sviti: yak stvoryty osvitniu systemu 21-ho stolittia [The best class in the world: how to create an educational system of the 21st century]. Lviv: Litopys, 2018. 296 s.
3. Yevgen Kulyk. Designer competence is a component of the basic competency of future teachers of technologies. *Pedagogika Filozoficzna*. Tom VIII WIELOGLOS W MYSLI O WYCHOWANIU/ 100 Lat polskiej pedagogiki filozoficznej/ Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego/ Wydanie 1. Warszawa 2020. p. 113–123.